

riigikontroll
National Audit Office of Estonia

Riigiasutuste infotehnoloogia investeeringud ja kulud

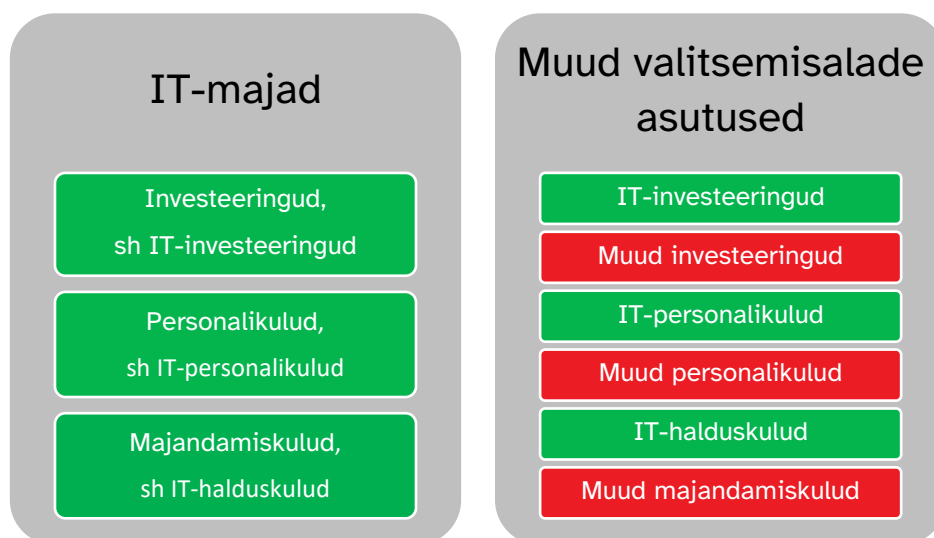
Riigikontrolli ülevaade Riigikogule
Tallinn, 22. september 2025

Kokkuvõte

Riigikontroll koostas ülevaate riigiasutuste infotehnoloogia kuludest ja investeeringutest 2019–2024. aastal, kuna Justiits- ja Digiministeeriumil puudub keskne vaade seesugustele kulutustele. Seda infot ei leia ka riigieelarvest. Teatavasti on alates 2020. aastast Eesti riigieelarve pilt tegevuspõhine – kõik kulud, sh kulutused IT-le, on jagatud asutustele teenuste kaupa.¹ Ülevaadet on vaja, et teada, kuhu riigi raha läheb ja mida täpselt selle eest saab, ning samuti on seda infot vaja asjatundlike IT-valdkonna juhtimisotsuste tegemiseks.

Andmed IT-kulude ja -investeeringute (vt joonis 1) kohta on siiski riigil olemas ning need on kättesaadavad riigi raamatupidamise ning personali- ja palgaarvestuse süsteemist SAP BO (*Business Objects*). Ka aastate 2016–2019 kohta on Riigikontroll raamatupidamisandmetele tuginedes ülevaate koostanud.²

Joonis 1. Ülevaate koostamisel käsitletud (rohelisega) ja sealt välja jäetud (punasega) kulutused

Allikas: riigi raamatupidamise kontoplaan, Riigikontroll

Ülevaatesse on võetud ministeeriumid, nende **IT-majad**, valitsemisala ametid, inspeksioonid ja riigiasutused (edaspidi joonistel *valitsemisala*), kus tehakse suuremaid IT-kulutusi (vt lisa A). Ülevaate tegemisel on lähtutud asutuste struktuurist 31.12.2024. aasta seisuga.

Aastatel 2019–2024 toimus mitmeid organisatsioonilisi muudatusi ministeeriumite valitsemisalades, nt uute asutuste loomine, asutuste liitmine, asutuse ülesannete teise asutusse üleviimine, IT-teenuste

IT-maja – infotehnoloogia kompetentsikeskus, mis tegeleb ühes või mitmes valitsemisalas IT-teenuste osutamisega.

Riigikontrolli aruandes on IT-majadena käsitletud järgmised riigiasutused:

KEMIT – Keskkonna-ministeeriumi Infotehnoloogiakeskus

RIK – Registrate ja Infosüsteemide Keskus

RIT – Riigi Info- ja Kommunikatsiooni-tehnoloogia Keskus

RIKS – Riigi Infokommunikatsiooni SA (alates 11.04.2025 Riigiside Sihtasutus)

RIA – Riigi Infosüsteemi Amet

RMIT – Rahandus-ministeeriumi Infotehnoloogiakeskus

SMIT – Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus

TEHIK – Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus

Allikas: Riigikontroll

¹ Alates 2026. aastast on Justiitsministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja Siseministeeriumi valitsemisalades IT-kulud eraldi programmina riigi eelarves leitavad.

² Ülevaade infotehnoloogia kuludest ja investeeringutest ministeeriumides ja nende asutustes, 19.12.2019,

<https://www.riigikontroll.ee/DesktopModules/DigiDetail/FileDownloader.aspx?FileId=14504&AuditId=2494>

Ülevaates käsitletud asutused tegid aastatel 2019–2024 IT-investeeringuid kokku 418 miljoni euro ulatuses

konsolideerimine, mis omakorda mõjutasid asutuste IT-kulutusi. IT-kulusid mõjutavaks suurimaks muutuseks võib pidada Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskuse (RIT) loomist 01.12.2021.

Olulist mõju avaldas IT-kulude kasvule 2021. aasta sügisel Vabariigi Valitsuse tehtud otsus eraldada 30 miljonit eurot küberturvalisuse taseme tõstmiseks. IT-investeeringute ja IT-halduskulude kasvu on mõjutanud ka üleüldine riist- ja tarkvara hinnatõus.

Aastatel 2019–2024 on vaadeldud asutuste IT-kulutused tervikuna (st nii IT-investeeringud kui ka -kulud) kasvanud. Kuigi IT-investeeringud 2024. aastal vähenesid, siis võrreldes 2019 aastaga on ka IT-investeeringud kasvanud. Kui IT-investeeringud kõigi asutuste peale kokku olid 2019. aastal 45 miljonit eurot, siis 2024. aastaks on need pea kahekordistunud 83 miljoni euroni (vt tabel 1). Suurimad investeeringud on tehtud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Rahandusministeeriumi ja Sotsiaalministeeriumi valitsemisalades ning kulukamad IT-projektid selle perioodi vältel olid riigipilv (kokku 11,09 miljonit eurot), struktuuritoetuste register (7,07 miljonit eurot) ja valimiste infosüsteem (5,69 miljonit eurot). Välistoetuste osakaal IT-investeeringutest jäi vaadeldud ajavahemikul 30–40% vahele.

Tabel 1. Vaadeldud asutuste IT-investeeringud, IT-halduskulud ja IT-personalikulud vaadeldud perioodi algul (2019) ja lõpul (2024) (miljonites eurodes)

Kulutuse tüüp	2019	2024
IT-investeeringud	45	83
IT-halduskulud	38	77
IT-personalikulud	40	97

Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem

Viimase kuue aasta IT-halduskulud olid vaadeldud asutustes kokku 322 miljonit eurot

Ülevaates käsitletud asutuste IT-halduskulud (IT-ga seotud jooksvad kulud) kahekordistusid kogu vaadeldud perioodi jooksul. 2019. aastal olid need kokku 38 miljonit, 2024. aastal aga 77 miljonit eurot.

Kui analüüsida täpsemalt IT-majade kulutusi, siis sellest järeldub, et IT-majade üldisemaks ülalpidamiseks vajalikud majandamiskulud (sh koos IT-halduskuludega) kasvasid alates 2020. aastast. Perioodi algusaastatega (2019. aastal kokku 37 miljonit eurot) võrreldes on ka majandamiskulud 2024. aastaks kahekordistunud (84 miljonit eurot).

IT-personalikulud vaadeldud asutustel olid viimasel kuuel aastal kokku 385 miljonit eurot

IT-personalikulud kasvasid vaadeldud perioodil nii IT-majades kui ka ülejäänutes vaadeldud riigiasutustes. Kui 2019. aastal olid need kõigis vaadeldud asutustes kokku 40 miljonit eurot (sh IT-majades 32 miljonit eurot), siis aastaks 2024 juba 97 miljonit eurot (sh IT-majades 75 miljonit eurot). IT-personalikulude kasv oli tingitud töötajate arvu ja palkade kasvust.

Töötajate arv IT-majades on kasvanud, 2019. aastal töötas seal kokku 1064 inimest, 2024. aastal aga juba 1743 inimest. Keskmine brutopalk kasvas kõikides IT-majades ja on olnud sarnase trendiga võrreldes IKT-sektori keskmise brutopalka tõusuga. 2019. aastal oli IT-majade keskmine brutopalk 2621 eurot (info- ja sidesektori keskmine 2342 eurot) ja 2024. aastal 3481 eurot (info- ja sidesektori keskmine 3484 eurot).

Kuigi IT-kulud ja IT-investeeringud olid vaadeldud perioodil pea kahekordistunud, siis kulude kasv on jäänud siiski alla valitsemisalade poolt hinnatud vajadustele.

Sisukord

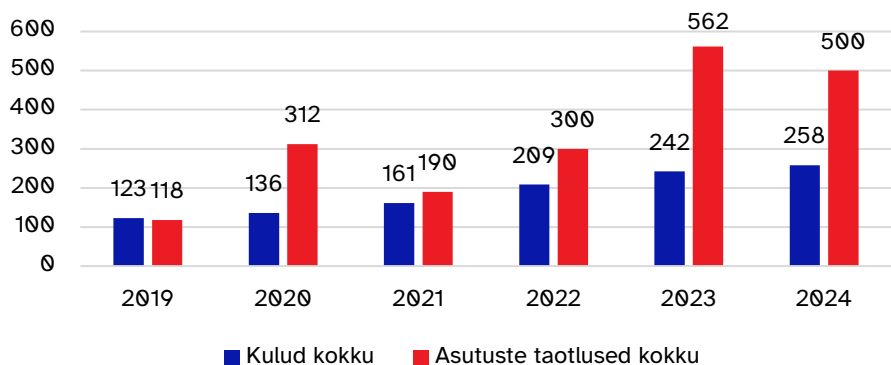
IT-kulutused on püsivalt kasvanud	5
IT-investeeringud on nelja aastaga kahekordistunud	6
IT-halduskulud on kasvanud kogu vaadeldud perioodi jooksul	9
IT-personalikulud on igal aastal kasvanud	12
Riigikontrolli varasemaid auditeid infotehnoloogia valitsemise valdkonnas	18
Lisa A. Vaadeldud asutused ning nende jaotus valitsemisala kaupa 31.12.2024. a seisuga	19
Lisa B. Intervjueeritute nimekiri	21
Lisa C. Andmeallikad	22
Lisa D. IT-majade töötajate arv ning keskmine brutopalk	23

IT-kulutused on püsivalt kasvanud

IT-vajadused – soovid, mille valitsemisalad on esitanud Rahandusministeeriumile ning Justiits- ja Digiministeeriumile IT-investeeringute, IT-halduskulude ja IT-personalikulude katmiseks.

1. Ülevaates käsitletud aastatel (2019–2024) on vaadeldud asutuste IT-kulutused püsivalt kasvanud. Samas on need jäänud samuti üha kasvavas tempos **IT-vajadustele** alla (vt joonis 2). Justiits- ja Digiministeeriumi andmetel on IT-valdkonnas raha puudu olnud, kuigi valitsus on andnud lisaeelarve kaudu raha juurde ning kasutatud on erinevate toetusfondide raha. Kahel viimasel aastal on asutuste IT-kulutuste vajadusi rahuldatud pooles mahus.

Joonis 2. Vaadeldud asutuste IT-kulud (investeeringud, haldus- ja personalikulud) ja IT-kulude taotlused aastatel 2019–2024 (miljonites eurodes)

Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem, Justiits- ja Digiministeerium

IT-investeeringud – põhivarana kajastatavad väljaminekud, mis on seotud uue riistvara, tarkvara, litsentsi vms ostuga.

IT-halduskulud – IT-ga seotud jooksvad kulud, näiteks väljaminekud riist- ja tarkvara rendile, majutusteenusele, tarkvara hooldusele, IT lisaseadmetele jne.

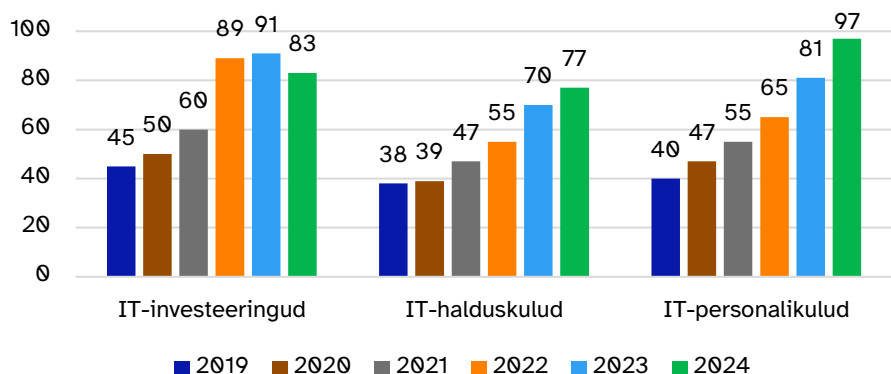
IT-majandamiskulud – kulud, mis on seotud IT-majade ülalpidamisega, näiteks kulutused ruumide üürile ja rendile, seadmete ja ruumide elektrile, ruumide korrashoiule, remondile, kütusele jne.

IT-personalikulud – kulud, mis on seotud IT-töötajate tasustamisega, näiteks põhipalk, puhkusetasu, lisa- ja tulemustasud, toetused ja muud tasud.

Allikas: Riigikontroll

2. Kui võrrelda IT-kulutusi ülevaates käsitletavate kululiikide (IT-investeeringud, IT-halduskulud, IT-personalikulud) kaupa, on näha, et kulutused on järjest suurenenud (vt joonis 3). Vaid IT-investeeringud on 2024. aastal vähenenud 8,3%. Keskmiselt on vaadeldud asutustes kokku aastas IT-investeeringud kasvanud 13,02%, IT-halduskulud 15,17%, IT-personalikulud 19,38%.

Joonis 3. Vaadeldud asutuste IT-kulud aastatel 2019–2024 (miljonites eurodes)

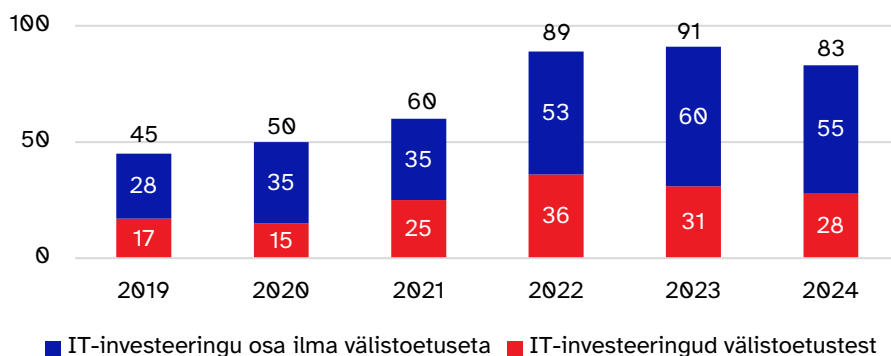

Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem

IT-investeeringud on nelja aastaga kahekordistunud

3. Vaadeldud asutuste IT-investeeringud kasvasid 2023. aastani. Võrreldes 2019. aastaga on IT-investeeringute maht aga pea kahekordistunud 2022. aastaks. 2024. aastal IT-investeeringute maht vähenes (vt joonis 4).

Joonis 4. Vaadeldud asutuste IT-investeeringud ja välistoetuste osa nendes aastatel 2019–2024 (miljonites eurodes)

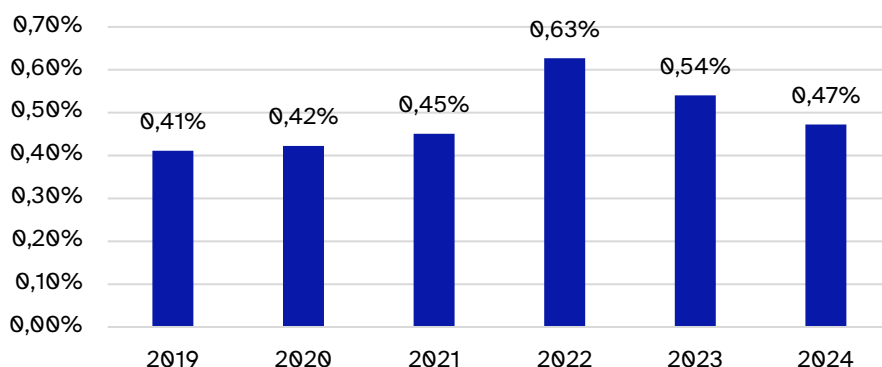

Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem

4. Olulist mõju avaldas IT-investeeringute kasvuks 2021. aasta sügisel Vabariigi Valitsuse tehtud otsus eraldada 30 miljonit eurot küberturvalisuse taseme tõstmiseks. See suurendas nii asutuste IT-investeeringuid kui ka IT-halduskulusid alates 2022. aastast. Suure osa IT-investeeringute kasvust andsid ka RITi tehtud investeeringud, sh 7,1 miljonit eurot, millega osteti riigipilve riistvara ja tarkvara välja riigipilve konsortsiumilt.

5. IT-investeeringute osakaal riigieelarvest on vaadeldud perioodil kuni aastani 2022 kasvanud, pärast seda aga veidi vähenenud (vt joonis 5).

Joonis 5. IT-investeeringute osakaal riigieelarve mahust aastatel 2019–2024 (%)

Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem ning riigieelarved aastatel 2019–2024

Bürokratt on RIA arendatav suhtlusrobot, mida asutus saab oma töö lihtsustamiseks integreerida, näiteks oma veebilehele või rakendusse.

Allikas: bürokratt.ee

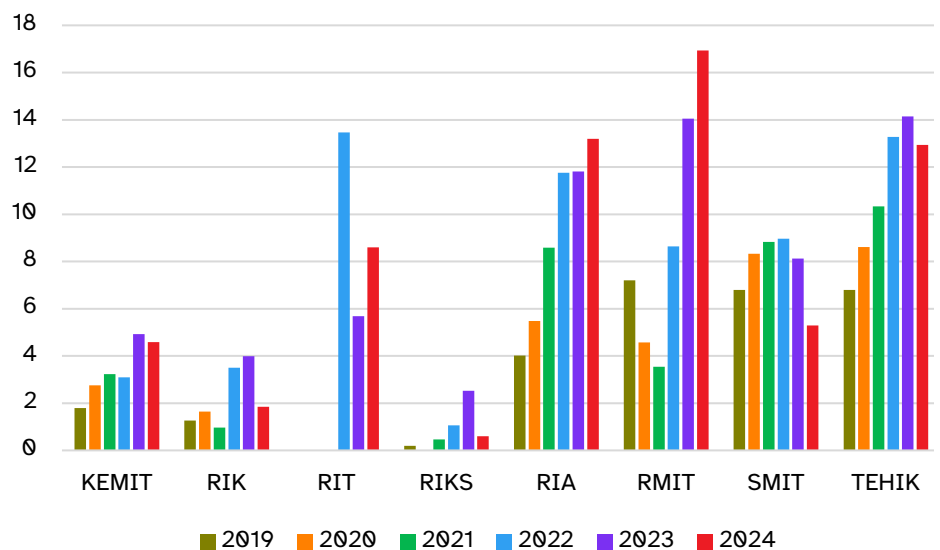
6. IT-investeeringud valitsemisalades (vt tabel 2) ja IT-majades (vt joonis 6) iseloomustavad samuti eespool kirjeldatud suundumusi. Kui IT-majades 2024. aastal IT-investeeringud üldjuhul vähenesid, siis eranditeks olid Riigi Infosüsteemi Amet (RIA) ja Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus (RMIT). RIA sõnul kasvasid enim IT-investeeringud riigi kesksete digiteenuste, andmete parema kasutamise ning **bürokraati** ja keeletehnoloogia lahenduste arendamisse. RMITi sõnul pidid nad enam investeerima oma infosüsteemidesse Euroopa Liidu õigusaktide muudatustest tulenevalt, samuti uute riigisiseste maksude rakendamisega seoses.

Tabel 2. IT-investeeringud vaadeldud asutustes valitsemisalade kaupa 2019–2024 (miljonites eurodes)

Valitsemisala	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Haridus- ja Teadusministeerium	1,61	2,31	2,66	3,37	4,57	3,71
Justiitsministeerium (sh RIK)	1,26	1,65	0,97	3,59	4,10	1,95
Kliimaministeerium (sh KEMIT)	4,88	8,05	6,66	4,47	6,51	8,83
Kultuuriministeerium	0,17	0,05	0,23	0,01	0,08	0,31
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (sh RIA, RIT, RIKS)	5,21	6,77	10,77	28,94	22,74	22,6
Rahandusministeerium (sh RMIT)	14,27	9,09	12,55	13,86	17,48	17,9
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	3,54	2,82	2,76	4,19	5,96	5,45
Siseministeerium (sh SMIT)	7,19	9,18	11,37	16,44	13,49	8,54
Sotsiaalministeerium (sh TEHIK)	6,89	9,01	10,53	13,41	14,23	12,94
Välisministeerium	0,31	0,65	1,05	1,13	1,72	1,12
KOKKU:	45,33	49,58	59,55	89,41	90,88	83,35

Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem

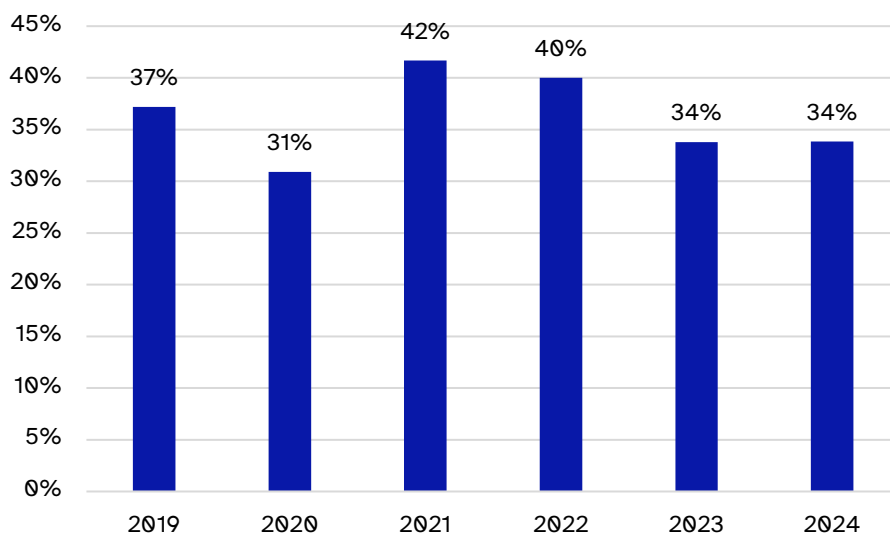
Joonis 6. IT-majade IT-investeeringud 2019–2024 (miljonites eurodes)

Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem

7. Välistoetuste osakaal IT-investeeringutena tehtud kuludest on 30–40% (vt joonis 7). Välistoetuste abil tehtud investeeringute dünaamika on sarnane koguinvesteeringute muutustega, vaid aastal 2020 on märgatav väike vähenemine, mille põhjuseks on toetusperioodi vahetusega (uus toetusperiood on aastatel 2020–2027) seotud eripärad.

Joonis 7. Välistoetuste osakaal IT-investeeringutest (%)

Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem

8. Aastate 2019–2024 suurimad IT-investeeringuprojektid olid riigipilv, struktuuritoetuste register ja VIS3 ehk valimiste infosüsteem (vt tabel 3). IT-investeeringuprojektide finantseerimisel on olulise tähtsusega välistoetused.

Tabel 3. Kümme suurimat IT-investeeringut 2019–2024

IT-investeeringu nimetus	Kirjeldus	Kokku kulunud 2019–2024, mln €	Välistoetuse osakaal
Riigipilv	RITi hallatav pilvekeskkond, mis võimaldab pakkuda avalikule sektorile keskseid pilvelahendusi ja nendega seotud teenuseid.	11,09	66,82%
Struktuuritoetuste register	Register, milles peetakse toetuse andmise ja kasutamise arvestust; esitatakse Euroopa Komisjonile vajalikke andmeid; tehakse toetuse väljamakseid ning järelevalvet toetuse andmise ja kasutamise üle.	7,07	87,48%
VIS3 – valimiste infosüsteem	Riigikogu ja kohalike omavalitsuste valimise tarbeks arendatud infosüsteem, kus toimub kandidaatide ja valijate haldus, hääletamis- ja valimistulemuste	5,69	18,38%

	kindlakstegemine ja avalikustamiseks ettevalmistamine.		
Eesti rahvastikuregister	Andmekogu, mis koondab Eesti kodanike, Eestis elukoha registreerinud Euroopa Liidu kodanike ja Eestis elamisloa või elamisõiguse saanud välismaalaste peamisi isikuandmeid.	5,53	30,06%
Sisenemisformaalsused	Tolliga seotud süsteem, mis on vajalik kauba sisenemis-tolliformaalsuste tegemiseks enne kauba Euroopa Liidu tolliterritooriumile toimetamist.	5,33	46,07%
Sündmusteenused	Erinevad otsesed avalikud teenused, mida mitu asutust osutavad ühiselt, et inimene saaks täita kõiki kohustusi ja kasutada kõiki õigusi, mis talle tekivad ühe sündmuse või olukorra tõttu (sisaldab keskseid ja asustuste arendusi).	5,23	81,92%
MATS – maaelu arendamise toetuste süsteem	Infosüsteem, milles PRIA kogub, töötleb ja säilitab andmeid, et täita oma ülesandeid.	5,2	59,85%
KILP – politsei taktikalise juhtimise andmekogu	Andmekogu, mida politsei kasutab reageeriva ressursi planeerimiseks ja haldamiseks, politsei pädevusse kuuluvate ning politseile saabuvate operatiivteadete ja -sündmuste registreerimiseks, taktikaliseks juhtimiseks ja lahendamise korraldamiseks ning rahvusvahelise koostööga seotud operatiivinfo haldamiseks	4,57	33,94%
Liiklusregister	Andmekogu, milles peetakse arvestust sõidukite, väikelaevade, alla 12-meetrise kogupikkusega laevade ja jettide, juhilubade ning muude juhtimisõigust tõendavate dokumentide, digitaalse sõidumeeriku kaartide ja juhtide ametikoolituse üle.	4,46	0%
VSR – vähi sõeluuringute register	Andmekogu, mis sisaldab vähi sõeluuringu programmide käigus saadud andmeid nii uuringutes osalemise kui ka uuringute ja lisauuringute tulemuste ning ravi kohta.	4,27	0,77%

Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem

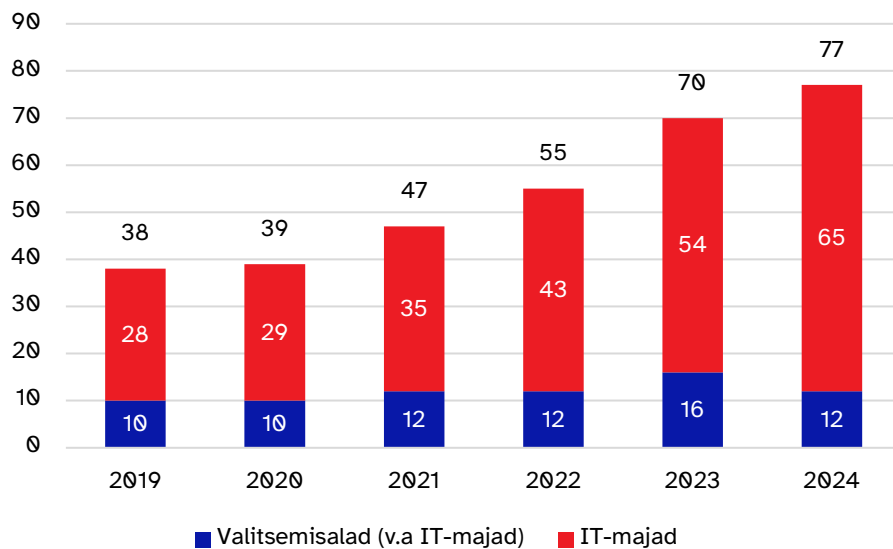
IT-halduskulud on kasvanud kogu vaadeldud perioodi jooksul

9. Ülevaates on analüüsitud kõigi vaadeldud asutuste IT-halduskulusid. IT-majade puhul on vaadatud lisaks majandamiskulusid (vt p 12), kuna need on otseselt vajalikud IT-maja toimimiseks, st IT-majas arenduste

korraldamiseks, süsteemide ülalpidamiseks, riigiasutustele IT-teenuste osutamiseks. Ülejäänud asutuste majandamiskulusid ülevaates ei käsitletud, kuna näiteks ministeeriumi või ameti majandamiskuludes IT-ga seotud osa ei eristata.

10. Ülevaates käsitletud asutuste IT-halduskulud kasvasid kogu vaadeldud perioodi jooksul. Võrreldes 2019. aastaga kahekordistusi IT-halduskulud perioodi lõpuks (vt joonis 8 ja tabel 4), moodustades 2024. aastal kokku ligi 77 miljonit eurot. Kulude kasvu peamised põhjused on siin samad, mis on IT-investeeringute puhul – RITI halduskulude lisandumine, punktis 4 juba mainitud 30 miljonit eurot, mis valitsus eraldas küberturvalisuse edendamiseks, ning riist- ja tarkvara kallinemine.

Joonis 8. IT-halduskulud valitsemisalades 2019–2024 (miljonites eurodes)

Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem

Tabel 4. IT-halduskulud vaadeldud asutustes valitsemisalade kaupa 2019–2024 (miljonites eurodes)

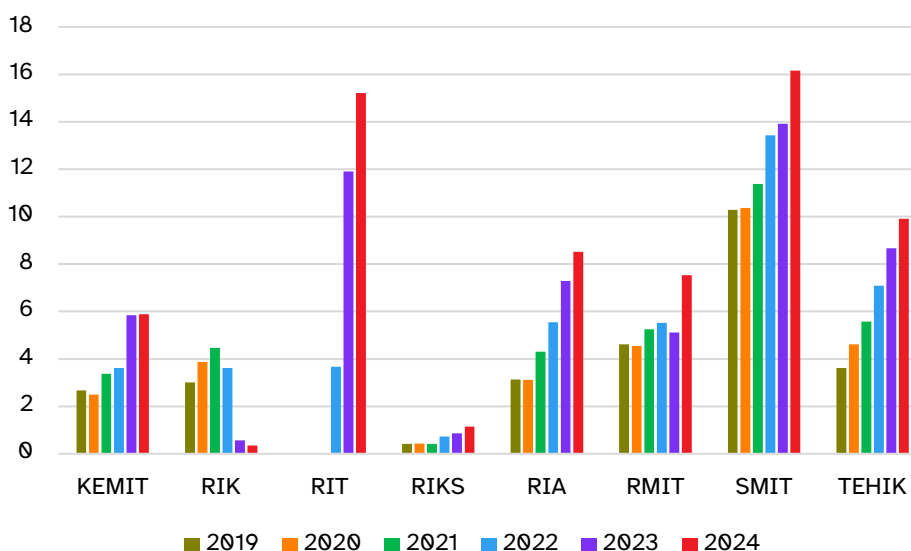
Valitsemisala	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Justiitsministeerium (sh RIK)	3,04	3,92	4,66	3,69	0,70	0,51
Haridus- ja Teadusministeerium	2,45	1,05	2,28	2,27	3,33	2,75
Siseministeerium (sh SMIT)	11,51	11,93	12,99	15,23	18,03	19,41
Kliimaministeerium (sh KEMIT)	4,9	5,15	6,19	6,34	8,91	9,21
Kultuuriministeerium	0,12	0,11	0,15	0,24	0,35	0,24
Regionaal- ja Põllumajandus-ministeerium	1,42	1,35	1,48	1,62	1,69	1,81

Majandus- ja Kommunikat-siooniministeerium (sh RIA, RIT, RIKS)	3,64	4,11	5,93	10,21	19,64	22,8
Rahandusministeerium (sh RMIT)	5,03	5,14	5,92	5,85	5,38	7,89
Sotsiaalministeerium (sh TEHIK)	4,12	5,16	6,02	7,52	9,31	10,57
Välisministeerium	1,28	1,15	1,12	1,82	2,51	1,8
KOKKU:	37,51	39,07	46,74	54,79	69,85	76,99

Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem

11. IT-majade halduskulud on enamikus IT-majades vaadeldud aastatel kasvanud. Ainult RIKis on toimunud IT-halduskulude vähenemine alates 2022. aastast (vt joonis 9).

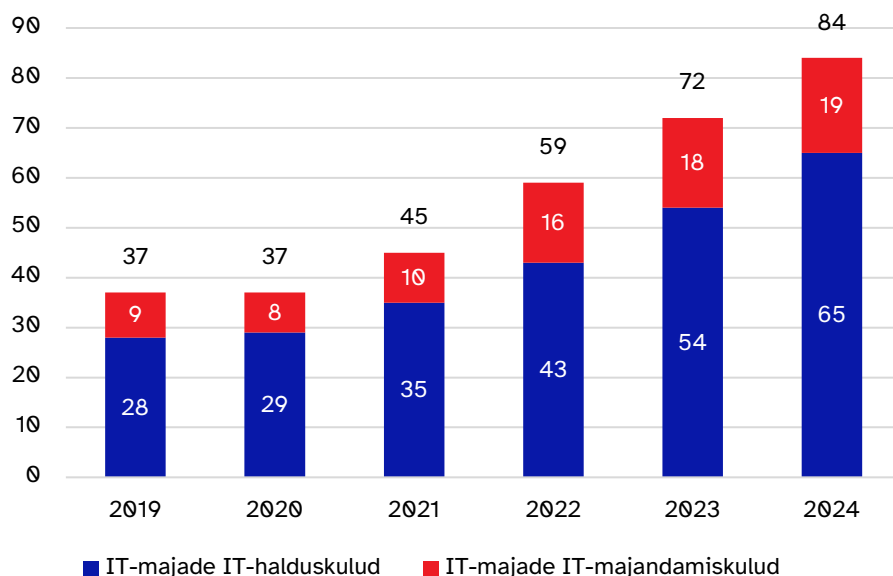
Joonis 9. IT-majade IT-halduskulud aastatel 2019–2024 (miljonites eurodes)

Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem

12. IT-majade majandamiskulud (koos IT-halduskuludega) kasvasid alates 2020. aastast (vt joonis 10). Perioodi algusaastatega võrreldes on majandamiskulud 2024. aastaks kahekordistunud.

Joonis 10. IT-majade IT-majandamiskulud ja IT-halduskulud aastatel 2019–2024 (miljonites eurodes)

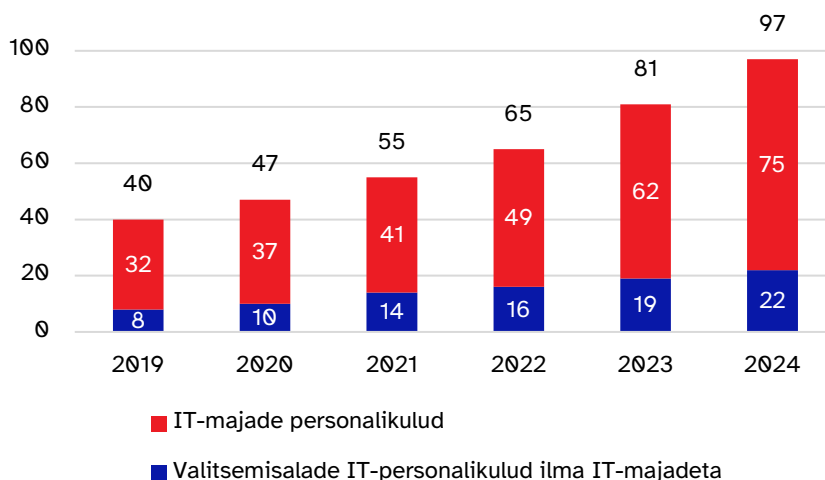
Allikas: SAP BO (Business Objects) aruandlussüsteem ja saldoandmike süsteem

IT-personalikulud on igal aastal kasvanud

13. IT-personalikulude hulka on arvatud IT-majades kõigi töötajate personalikulu, kuna enamik töötajaid kuulub IT-tööperedesse ja need, kes ei kuulu (mõnes IT-majas nt haldusjuht, finantsjuht, õigusnõunikud), täidavad ülesandeid, mis on vajalikud IT-maja toimimiseks. Ülejäänud vaadeldud asutustes, st mitte IT-majades, on IT-personalikulude hulka arvatud IT-tööperedesse kuuluvate töötajate personalikulud.

14. IT-personalikulud kasvasid vaadeldud perioodil nii IT-majades kui ka riigiasutustes (vt joonis 11).

Joonis 11. IT-personalikulud valitsemisalades ja IT-majades aastatel 2019–2024 (miljonites eurodes)

Allikas: Rahandusministeerium

15. IT-personalikulud kasvasid vaadeldud perioodil kõigis valitsemisalades (vt tabel 5).

Tabel 5. IT-personalikulud vaadeldud asutustes aastatel 2019–2024 (miljonites eurodes)

Valitsemisala	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Haridus- ja Teadusministeerium	0,36	0,75	1,11	1,51	1,98	2,08
Justiitsministeerium (sh RIK)	6,89	7,35	7,58	7,44	9,17	10,6
Kliimaministeerium (sh KEMIT)	2,78	3,32	3,53	3,9	5,31	6,94
Kultuuriministeerium	0,11	0,1	0,1	0,15	0,22	0,24
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (sh RIA, RIT, RIKS)	6,66	8,08	9,73	15,27	20,37	25,67
Rahandusministeerium (sh RMIT)	6,31	6,93	7,77	7,58	10,1	12,98
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	1,71	2,16	2,46	2,83	3,45	3,84
Siseministeerium (sh SMIT)	10,43	12,69	14,3	16,22	19,32	21,54
Sotsiaalministeerium (sh TEHIK)	3,74	5,05	6,7	8,43	9,81	11,57
Välisministeerium	0,88	0,99	1,25	1,48	1,72	1,73
KOKKU:	39,87	47,42	54,53	64,81	81,45	97,19

Allikas: Rahandusministeerium

16. IT-majade personalikulud suurenesid samuti vaadeldud perioodil, rohkem viimasel kolmel aastal (vt tabel 6).

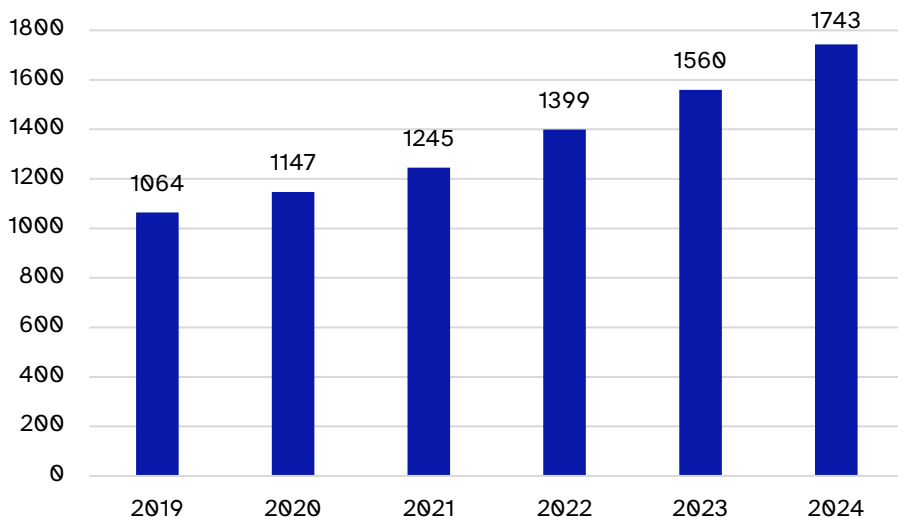
Tabel 6. Personalikulud IT-majades aastatel 2019–2024 (miljonites eurodes)

IT-maja	2019	2020	2021	2022	2023	2024
KEMIT	1,81	1,94	2,13	2,68	3,58	4,43
RMIT	4,53	4,93	5,48	5,06	6,57	8,44
RIK	6,8	7,28	7,52	7,33	8,96	10,34
RIT	–	–	–	3,31	5,74	7,7
RIKS	1,54	1,74	1,83	1,95	2,12	2,14
RIA	4,63	5,38	6,71	8,57	11,32	14,86
SMIT	9,95	11,44	11,73	13	15,29	16,83
TEHIK	3,2	4,38	5,93	7,5	8,52	10,04
KOKKU:	32,46	37,09	41,33	49,4	62,1	74,78

Allikas: Rahandusministeerium

17. Sama dünaamika on märgatav ka töötajate arvus samal ajaperioodil. Töötajate arv kasvas kõikides IT-majades (vt joonis 12 ja lisa D).

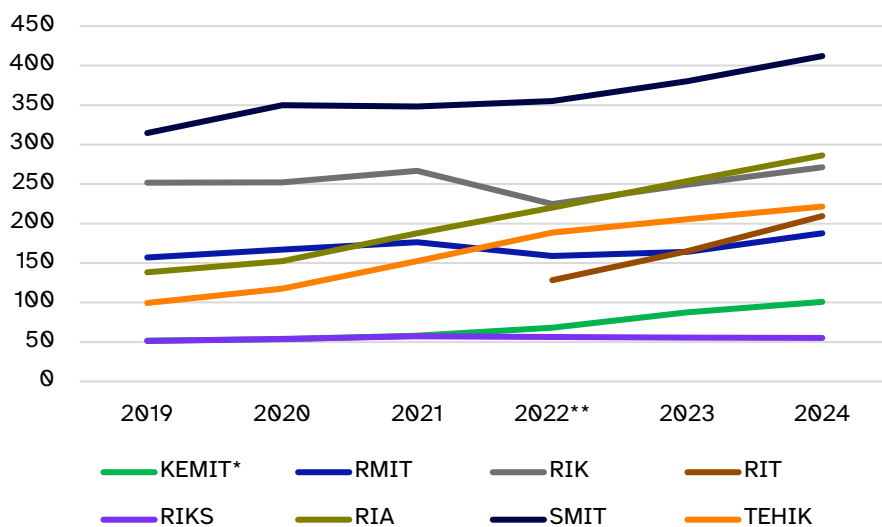
Joonis 12. IT-majade töötajate arv kokku aastatel 2019–2024

Allikas: Rahandusministeerium

18. RITi loomise esimesel aastal vähenes töötajate arv RMITis ja RIKis eelkõige arvutitöökohtade halduse konsolideerimise tulemusena, kuid peagi hakkas see uute ülesannete täitmise tõttu taas kasvama (vt joonis 13 ja lisa D).

Joonis 13. Töötajate arv IT-majades aastatel 2019–2024

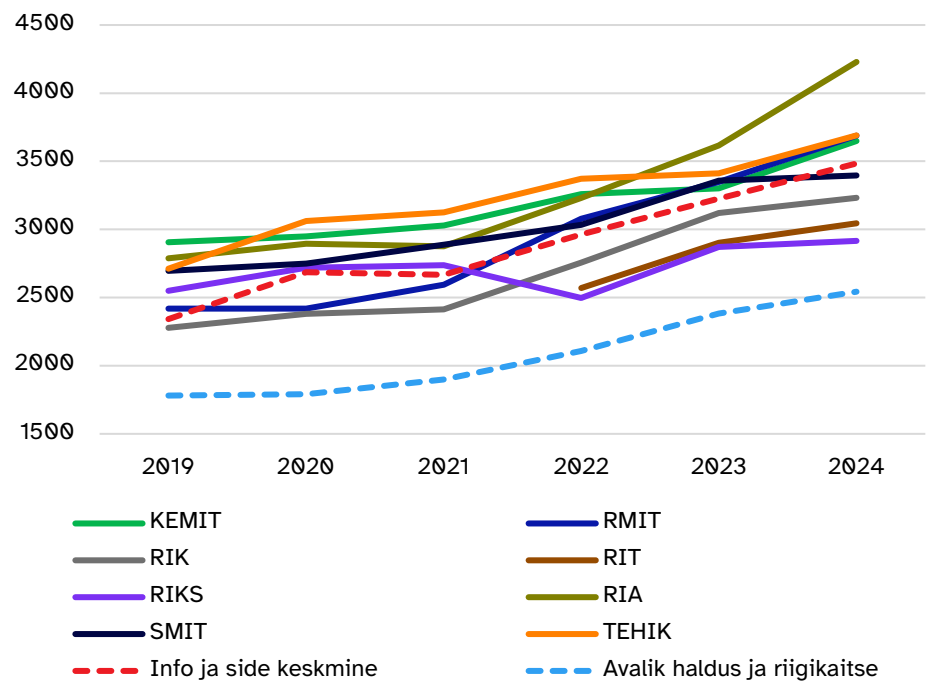

* KEMITiga liideti MKMi IT-osakond; ** RITi koosseisu liikus osa RIKi, RMITi ja RIKSi töötajatest.

Allikas: Rahandusministeerium

19. Keskmise brutopalk kasvas kõikides IT-majades ja on olnud sarnase trendiga võrreldes IKT-sektori keskmise palga tõusuga (vt joonis 14).

Joonis 14. Keskmine brutopalk IT-majades, info ja side valdkonnas, avalikus halduses ja riigikaitstes aastatel 2019–2024 (eurodes)

Allikas: Rahandusministeerium ja Statistikaamet

Ülevaate iseloomustus

Ülevaate eesmärk

Ülevaate koostamise eesmärk oli anda ülevaade riigiasutuste IT-kuludest, st IT-investeeringutest, IT-halduskuludest, IT-majade majandamiskuludest ja IT-personalikuludest aastatel 2019–2024.

Ülevaate ulatus

- Ülevaate keskmes on riigiasutuste IT-investeeringud, IT-halduskulud, IT-personalikulud ning IT-majadega seotud majandamiskulud aastatel 2019–2024.
- Ülevaates käsitletavat asutused on esitatud lisa A. Mitmetega neist asutustest (vt lisa B) tehti intervjuu, et saada täpsemat infot IT-investeeringute ja -kulude dünaamika kohta. Ülevaates ei käsitletud Kaitseministeeriumi valitsemisala, julgeolekuasutuste ning Rahapesu Andmebüroo IT-investeeringuid ega IT-kulusid.
- Ülevaate koostamise aluseks olevad IT-investeeringute, IT-majandamiskulude ja IT-halduskulude andmed võeti riigi raamatupidamise ning personali- ja palgaarvestuse süsteemist (SAP BO, vt lisa C). IT-personalikulude andmed pani kokku Rahandusministeerium personali- ja palgaarvestuse süsteemi andmete põhjal.
- Aastatel 2019–2024 toimus mitmeid organisatsioonilisi muudatusi ministeeriumite valitsemisalades, näiteks uute asutuste loomine, asutuste liitmine, asutuse ülesannete teise asutusse üleviimine, IT-teenuste konsolideerimine, mis omakorda mõjutasid asutuste IT-kulutusi.
- 01.12.2021 loodi RIT, mille ülesanne on pakkuda arvutitöökoha haldusteenust ja keskseid serveri alustaristu teenuseid riigiasutustele. Sellest tingituna toimusid muudatused asutuste IT-eelarvetes ja IT-kuludes. Arvutitöökoha haldusteenuse osutamisel mõnele riigiasutusele tõsteti eelarveraha RITi eelarvesse, mis suurendas RITi IT-kulutusi ja vähendas samas asutuse IT-kulutusi. Sarnane põhimõte kehtib ka serveri alustaristu teenuste osutamisel.

Ülevaate käsitusviis

- Ülevaates on analüüsitud kõigi vaadeldud asutuste IT-halduskulusid. IT-majade puhul on vaadatud lisaks majandamiskulusid, kuna need on otseselt vajalikud IT-maja toimimiseks, st IT-majas arenduste korraldamiseks, süsteemide ülalpidamiseks, riigiasutustele IT-teenuste osutamiseks. Ülejäänud asutuste majandamiskulusid ülevaates ei käsitletud, kuna näiteks ministeeriumi või ameti majandamiskuludes IT-ga seotud osa ei eristata.
- IT-personalikuludesse arvestati IT-majade puhul kõigi töötajate palgakulu. Teiste vaadeldud asutuste puhul arvestati IT-personalikulude hulka IT-tööperedesse arvatud töötajate palgakulu.
- IT-majade personalikulu hõlmab välja makstud põhipalka, puhkusetasu ning lisa- ja tulemustasusid. Lisaks on personalikuludes ka toetused (nt haigushüvitis, sünnitoetus, matusetoetus, vabatahtlik haigushüvitis), hüvitised (nt haigushüvitis, puhkusehüvitis, toiduraha kompensatsioon, teisele kohale viimise hüvitis, õppekogunemisel palga säilitamine) ja muud tasud (nt esindustasu, hoolduspuhkus, välislähetustasu).
- Keskmise palga arvutamisel on võetud 1. detsembri seisuga täistööajale taandatud põhipalk, juurde liidetud kalendriaasta (1. jaanuar – 31. detsember) lisatasud (lisatasu asendamise eest, lisatasu pühade ajal ning öösel töötamise eest, lisatasu täiendavate ülesannete eest, lisatasu ületunnitöö eest, lisatasu valveaja eest, tulemuspalk, preemia). Välja on jäetud toetused, hüvitised ja muud tasud.

- IT-investeeringute ja IT-halduskulude kasvu on mõjutanud ka üldine riist- ja tarkvara hinnatõus. Selle mõju suurust Riigikontroll ülevaate koostamise käigus ei hinnanud.

Ülevaate lõpetamise aeg

Ülevaate toimingud lõpetati 30.04.2025.

Meeskond

Ülevaate koostasid auditijuht Toomas Viira, audiitorid Alo Lääne ja Jevgeni Lazartšuk.

Kontaktandmed

Ülevaate kohta saab lisainfot Riigikontrolli kommunikatsiooniüksusest
tel +372 640 0777, e-post riigikontroll@riigikontroll.ee

Ülevaate elektrooniline koopia (pdf) on saadaval koduleheküljel www.riigikontroll.ee.

Ülevaate kokkuvõte on saadaval ka inglise keeles.

Ülevaate number Riigikontrolli asjaajamissüsteemis on 80158.

Riigikontrolli postiaadress on:

Kiriku 2/4

15013 TALLINN

Tel +372 640 0700

riigikontroll@riigikontroll.ee

Riigikontrolli varasemaid auditeid infotehnoloogia valitsemise valdkonnas

19.12.2019 – Ülevaade infotehnoloogia kuludest ja investeeringutest ministeeriumides ja nende asutustes

30.11.2017 – IT-valdkonna rahastamine Euroopa Liidu toetustest

Kõik aruanded on kättesaadavad Riigikontrolli koduleheküljelt www.riigikontroll.ee.

Lisa A. Vaadeldud asutused ning nende jaotus valitsemisala kaupa 31.12.2024. a seisuga

Üksuse nimetus	Märkus
HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUMI VALITSEMISALA	
Haridus- ja Teadusministeerium	
Haridus- ja Noorteamet	Alates 01.08.2020
Keeleamet	Alates 20.07.2020
Rahvusarhiiv	
Keeleinspeksioon	Kuni 19.07.2020
JUSTIITSMINISTEERIUMI VALITSEMISALA	
Justiitsministeerium	
Andmekaitse Inspeksioon	
Eesti Kohtuekspertiisi Instituut	
Registrite ja Infosüsteemide Keskus	
Patendiamet	
Konkurentsiamet	
KLIIMAMINISTEERIUMI VALITSEMISALA	
Kliimaministeerium	Alates 01.07.2023
Keskkonnaministeerium	Kuni 30.06.2023
Keskkonnaministeeriumi infotehnoloogiakeskus	
Keskkonnainspeksioon	Kuni 31.12.2021
Keskkonnaamet	Alates 01.07.2023
Keskkonnaagentuur	
Transpordiamet	Alates 01.07.2023
KULTUURIMINISTEERIUMI VALITSEMISALA	
Kultuuriministeerium	
Muinsuskaitseamet	
MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUMI VALITSEMISALA	
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet	
Riigi Infosüsteemi Amet	
Transpordiamet	Kuni 30.06.2023
Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus	Alates 01.12.2021
Tööinspeksioon	Alates 01.01.2023
Lennuamet	Kuni 31.12.2020
Veeteede Amet	Kuni 31.12.2020

Maanteeamet	Kuni 31.12.2020
Riigi Infokommunikatsiooni SA (alates 11.04.2025 Riigiside Sihtasutus)	
REGIONAAL- JA PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUMI VALITSEMISALA	
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Alates 01.07.2023
Maaeluministeerium	Kuni 30.06.2023
Põllumajandusamet	Kuni 01.01.2021
Veterinaar- ja Toiduamet	Kuni 01.01.2021
Põllumajandus- ja Toiduamet	Alates 01.01.2021
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet	
Maa-amet	Alates 01.07.2023
RAHANDUSMINISTEERIUMI VALITSEMISALA	
Rahandusministeerium	
Riigi Tugiteenuste Keskus	
Rahandusministeeriumi infotehnoloogiakeskus	
Maksu- ja Tolliamet	
Statistikaamet	
SISEMINISTEERIUMI VALITSEMISALA	
Siseministeerium	
Häirekeskus	
Politsei- ja Piirivalveamet	
Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus	
Päästeamet	
SOTSIAALMINISTEERIUMI VALITSEMISALA	
Sotsiaalministeerium	
Tööinspeksioon	Kuni 31.12.2022
Raviamet	
Terviseamet	
Sotsiaalkindlustusamet	
Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus	
Tervise Arengu Instituut	
VÄLISMINISTEERIUMI VALITSEMISALA	
Välisministeerium	

Lisa B. Intervjueeritute nimekiri

Intervjuu kuupäev	Asutus	Osalejad
24.01.2025	Keskkonnaministeeriumi infotehnoloogiakeskus	Maia-Liisa Mürkel – direktori asetäitja administratiivalal Helle Aaslaid – finantsjuht
27.01.2025	Transpordiamet	Urve Õis – finantsosakonna eelarvestamise juhtivekspert Urve Aavik – IT osakonna juhataja Eveli Punnison – personaliosakonna juhataja Mairi Roots – finantsosakonna osakonnajuhataja
03.02.2025	Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus	Kirsika Nahkur – finantsarvestuse juht Kati Ritso – personalijuht Marje Pihl – finantsjuht
06.02.2025	Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet	Liina Arumägi – siseauditi osakonna juhataja Kertti-Airin Pärli – peadirektori asetäitja Ivo Tamm – infotehnoloogia osakonna juhataja
14.02.2025	Rahandusministeerium	Merilin Truuväart – riigihalduse osakonna juhataja Meeli Murasov – riigihalduse osakonna nõunik Anneli Lunts – riigihalduse osakonna analüütik Kristi Mürsepp – strateegia- ja finantsosakonna nõunik
28.04.2025	Justiits- ja Digiministeerium	Margo Keerne – IKT rahastamise talituse juhataja
29.04.2025	Riigi Info- ja Kommunikatsiooni-tehnoloogia Keskus	Pirgit Lohk – finantsosakonna juhataja Elina Orumaa – personaliosakonna juhataja
29.04.2025	Riigi Infosüsteemi Amet	Joonas Heiter – peadirektor Taavi Ploompuu – peadirektori asetäitja riigi infosüsteemi alal Eva Kajasalu – finantsosakonna juhataja Pille-Riina Adamsoo – finantsanalüütik
14.05.2025	Rahandusministeeriumi infotehnoloogiakeskus	Maimu Mölderson – üldosakonna juhataja Marko Mäe – maksu- ja tolliteenuste osakonna juhataja

Lisa C. Andmeallikad

Aruande koostamiseks on peamiselt kasutatud SAP BO andmeid. RIKSis hakati SAPi kasutama 2022. aastal ning sellele perioodile eelnenud andmed on edastanud RIKS.

SAP BO-s puudusid andmed Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi, Keeleameti/Keeleinspektsiooni, Keskkonnainspektsiooni, Põllumajandusameti, Veterinaar- ja Toiduameti, Tööinspektsiooni IT-tööperede kohta.

Andmed	SAP BO aruanne	Kommentaar
IT-investeeringud	PV002 – põhivara liikumine	
IT-halduskulud	RP004 – tehingute detailine aruanne	Grupp 5514
IT-majandamiskulud	RP004 – tehingute detailine aruanne	Grupp 55, v.a 5514
IT-personalikulud	RH069 – keskmine koormus tegevusala kaupa, RH013 – voolavused, RH014 – määratud palga aruanne, RH015 – arvestatud palk, RH016 – palgafondi täitmine	Rahandusministeeriumi väljavõte, Statistikaameti aruanded: PA006 – keskmine brutopalk ning PA101 – keskmine brutopalk, mediaan, detsiilid ja töötajate arv

Lisa D. IT-majade töötajate arv ning keskmine brutopalk

Töötajate arv IT-majades aastatel 2019–2024

IT-maja	2019	2020	2021	2022	2023	2024
KEMIT	52	54	58	68	88	101
RMIT	157	167	176	159	164	188
RIK	252	252	266	225	249	271
RIT	–	–	–	128	165	209
RIKS	51	54	57	56	55	55
RIA	138	152	188	220	254	286
SMIT	315	350	348	355	380	412
TEHIK	99	118	152	188	205	221
Kokku:	1064	1147	1245	1399	1560	1743

Allikas: Rahandusministeerium

Töötajate keskmine brutopalk IT-majades aastatel 2019–2024 (eurodes)

IT-maja	2019	2020	2021	2022	2023	2024
KEMIT	2906	2950	3030	3258	3302	3649
RMIT	2419	2419	2595	3078	3348	3688
RIK	2278	2381	2414	2757	3120	3232
RIT	–	–	–	2570	2901	3045
RIKS	2550	2718	2738	2497	2872	2916
RIA	2788	2895	2877	3231	3617	4229
SMIT	2696	2750	2887	3033	3357	3396
TEHIK	2712	3062	3125	3372	3412	3690
Info ja side tegevusala keskmine	2342	2685	2666	2962	3227	3484
Avalik haldus ja riigikaitse	1781	1792	1898	2109	2382	2543

Allikas: Rahandusministeerium